

דף כ"ג ע"ב

מחרוזות של דגים

(א) אלו מציאות שלו... מחרוזות של דגים... הרי אלו שלו, (דברי רבי מאיר)

1. "ומחרוזות של דגים : אמאי להוי קשר סימן".

א. העתק את המילים המצוטטות מהמשנה:

ב. כתוב, 1. את מילת השאלה בגמ':

2. את השאלה **בלשוןך**:

ג. תרגם את תשובת הגמ':

ד. הסבר מדוע הקשר אינו יכול לשמש כסימן:

2. "וְלִהְיוּ מִנְיָן סִימָן". כתוב, א. מהו מִנְיָן:

ב. את שאלת הגמ' בלשוןך:

ג. תרגם את תשובת הגמרא:

ג. הסבר מדוע **המניין** אינו יכול לשמש כסימן (היעזר ברש"י)

3. "בעו מיניה מרב ששת". כתוב, א. מיהם השואלים:

ב. את השאלה בלשוןך:

4. רב ששת משיב לשואלים מתוך ברייתא. כתוב,

א. איזו מילה בגמ' מציינת שמדובר בברייתא:

ב. באיזו מילה מסתיימת הברייתא:

ג. כיצד ידעת היכן מסתיימת הברייתא:

ד. למה הכוונה: "עד שיתן אות":

ה. "עד שיכוין משקלותיו". מדובר על ה _____ ועליו:

ו. כיצד מוכיח רב ששת מהברייתא **שמשקל ומנין** יכולים לשמש כסימן:

5. באר את המילים הבאות !

א. אמאי _____ ב. להוי _____ ג. קטרא _____ ד. ציידא _____

ה. כולי _____ ו. עלמא _____ ז. הכי _____ ח. מקטרי _____

ט. להוי _____, י. מנינא _____ יא. שוין _____ יב. בעו _____

יג. מיניה _____ יד. תניתוה _____ טו. גסטרון _____ טז. אבר _____

תרמילון: ממנו, שיהיה, שיש, כולם, מדוע, שיהיו, עולם (הקושרים), מנין (מספר), ציידים,

כך, שאלו, קושרים, עופרת, שווים (זהים), חתיכות, למדנו בברייתא,

דף כ"ג ע"ב

ונחתיכות של בשר

(א) אלו מציאות שלו... ונחתיכות של בשר... הרי אלו שלו, (דברי רבי מאיר).

1. "אמאי להוי משקלא סימן". כתוב,

א. את שאלת הגמ' בלשונך: _____

ב. מדוע **המשקל** אינו יכול לשמש כסימן: _____

2. "ותהוי חתיכה גופה סימן או דדפקא או דאטמא". כתוב,

א. איזה חלק בבהמה נקרא "דפקא", העזר ברש"י בפירושו הראשון: _____

ב. איזה חלק בבהמה נקרא "אטמא": _____

ג. כתוב את שאלת הגמ' בלשונך: _____

3. "מי לא תניא...". הקף את המילה הנכונה לגבי תניא:

א. משנה.

ב. תוספתא.

ג. משנה חיצונית.

4. במקרה שלנו הברייטא מובאת לצורך: קושיה / הוכחה

5. כתוב, א. **כותרת** לברייטא המובאת בגמ': _____ב. את ה**מ**קרים הראשונים המובאים בברייטא: 1. _____

2. _____

ג. את מילות ה**ד**ין ברישא של הברייטא: _____ד. כמה **מ**קרים מופיעים בסיפא של הברייטא? _____ה. את מילות ה**ד**ין בסיפא של הברייטא: _____ו. מה ה**ט**עם להבדל בדין בין הרישא של הברייטא לסיפא של הברייטא: _____

6. הסבר מהו: "דג נשוך": _____

7. כיצד מנסים להוכיח מחתיכות דגים ודג נשוך שחתיכת הבשר עצמה יכולה להוות סימן? _____

8. הגמ' דוחה את נסיון ההוכחה, כתוב כיצד דוחים נסיון זה: _____

מעשה רב

מעשה רב הינו ביטוי הבא לציין הבאת מקרה בגמ' (במשנה), ממנו ניתן ללמוד הלכה למעשה, כיצד לנהוג במקרים מסוימים.

9. כתוב, א. את שמו של בעל המעשה: _____

ב. בעל המעשה הינו: תנא / אמורא.

ג. העזר ברש"י, ביד מי שלח רבה בר רב הונא את הבשר: _____ ומדוע עשה

כך? _____

ד. הגמרא מוכיחה ממעשי החכמים כדבריה. כתוב את המילים מהגמרא המבטאים

זאת:

10. "דיקא נמי דקתני דומיא דדג נשוך שמע מינה". הגמ' מנסה לדייק את הפירוש ממעשי רבא בר רב הונא מתוך הברייתא שהובאה קודם. כתוב,

א. מאיזה חלק בברייתא מנסים לדייק: רישא / סיפא.

ב. במה עוסק החלק הזה בברייתא:

ג. מה הוא הדיוק:

ד. מסקנת הגמ' היא:

11. באר את המילים הבאות !

א. דפקא _____ ב. אטמא _____ ג. פסקא _____ ד. תלתא _____ ה. קרנתא _____

ו. דיקא _____ ז. דקתני _____ ח. דומיא _____

תרמילון: דומה, מדויק (נלמד), צואר, שלוש, פינות, ששנינו (שלמדנו), חיתוך, ירך,

דף כ"ג ע"ב

חביות של יין

אמר מר חביות של יין ושל שמן...הרי אלו שלו.

1. "והא תנן כדי יין וכדי שמן חייב להכריז"

א. "והא תנן". בגמרא מובאת סתירה מ-:

1. ברייתא.

2. תוספתא.

3. משנה.

ב. נמק את תשובתך:

ג. כתוב בלשונך את הסתירה בין חביות יין ושמן, לכדי יין ושמן:

להבנת המשך הסוגיא שאלות המבוססות על דברי רש"י בסוגיא

מצא את רש"י בד"ה (בדיבור המתחיל): "ברשום"

2. כתוב, א. ממה היו עשויות החביות בימיהם:

ב. מהי מגופת חרס:

ג. מהי סְרִיקַת טֵיט:

ד. מה מטרת שריקת הטיט:

ה. מתי היו מוכרים את החביות:

ו. מהו לוֹטֶס:

ז. שתי האפשרויות העומדות לפני החנווני הן: 1.

2.

3. "אמר רבי זירא אמר רב מתניתין ברשום".

א. מי אמר את התירוץ ובשם מי הוא אמר: _____

ב. "מתניתין ברשום". תרגם את המילים: _____

ג. הסבר את התשובה לסתירה: _____

4. "מכלל דברייא בפתוח".

א. תרגם את דברי הגמרא: _____

ב. כתוב את המשפט הנכון בהסבר שאלת הגמרא: אם המשנה / הגמרא היא ברשום, מכאן שהמשנה / הברייא היא בפתוח.

5. "אי בפתוח אבידה מדעת היא". היעזר ברש"י ד"ה: "ופרכין מכלל דברייא", והסבר את שאלת הגמרא _____

6. "אמר רב הושעיא במציף".

א. כתוב, מה עשה החנווני: _____

ב. רש"י כתב: "סימן ליכא, ואבידה מדעת נמי ליכא". הסבר מדוע אין סימן ואין זו אבידה מדעת: _____

ג. הסבר איך מיושבת קושיית הגמ' על פי דברי רב הושעיא: _____

7. אביי דוחה את הסתירה בין הברייא למשנה. היעזר ברש"י ד"ה: "קודם שנפתחו האוצרות".

א. מהם: "אוצרות": _____

ב. "אידי ואידי ברשום". תרגם והסבר את דברי אביי: _____

ג. בברייא מדובר: _____

ד. במשנה מדובר: _____

ה. נמק את הדין במשנה (העזר ברש"י): _____

8. א. בגמרא מובא מעשה שקרה לרב יעקב בר אבא והוא תואם להסברו של אביי. כתוב שתי המילים מהגמרא מהם למדת שכוונת הגמרא להביא מעשה תואם: _____

ב. כתוב בלשונך את המעשה המובא בגמרא לפי: _____

1. המקרה: _____

2. הדין: _____

3. האומר (מי פסק את הדין): _____

4. הטעם: _____

9. השלם טבלת מציאת חבית יין, העזר ברש"י!

סוג החבית	הדין לר' זירא	הטעם	הדין לאב"י	הטעם
א פתוחה				
ב במציף - מכוסה בלי טיט				
ג רשומה - בחודש אלול				
ד רשומה - בחודש ניסן				

10. באר את המילים הבאות !

א. אשכח _____ ב. חביתא _____ ג. חמרא _____ ד. אתא _____
ה. זיל _____ ו. שקול _____ ז. תימא _____ ח. אידי ואידי _____

תרמילון: חבית, בא, יין, קת, אמור, לך, זה וזה, מצא,

דף כ"ג ע"ב

מקום הוי סימן או לא הוי סימן

"בעא מיניה רב ביבי מרב נחמן..."

1. מי שאל את מי: _____ . מה הייתה שאלתו: _____

2. א. "אמר ליה". כתוב, מי אמר למי: _____

ב. איזו מילה בגמ' מציינת שמדובר בברייתא: _____

ג. באיזו מילה מסתיימת הברייתא: _____

ד. כיצד ידעת היכן מסתיימת הברייתא: _____

ה. הסבר את המושג: "ואי סלקא דעתך": _____

ו. מה ההוכחה מהברייתא, שמקום אינו יכול לשמש כסימן: _____

3. רב זביד דוחה את דברי רב נחמן, ואומר שמדובר במקרה מיוחד. במה מדובר (העזר ברש"י): _____

4. כשחבית נמצאה במקום אחר מקומה ייחשב לסימן? כן / לא, הטעם:

5. רב מרי מסביר ש-"רקתא דנהרא - ודאי לא הוי סימן". כתוב לפי :

א. גירסא ראשונה בגמרא, תרגם והסבר:

ב. "איכא דאמרי", תרגם והסבר:

ג. הסבר מה ההבדל בין שתי הגירסאות? (היעזר ברש"י):

6. הגמ' מביאה מעשה הקשור לשאלה: האם מקום נחשב לסימן? סכם את המעשה בדרך הבאה:

א. המקרה:

ב. הדין:

ג. האומר (מי פסק את הדין):

ד. תגובת המוצא לדין:

ה. האומר, פסיקה נוספת:

ו. תגובת רב להתייחסות המוצא:

ז. מנין לרב שהבעלים כלל אינם מעוניינים בחבית (עפ"י דברי רבי אבא)?

7. באר את המילים הבאות !

א. סלקא _____ ב. רקתא _____ ג. איתרמי _____ ד. כופרא _____

ה. בי מעצרתא _____ ו. חזייה _____ ז. מחסם _____ ח. פלוג _____

ט. ברי _____ י. קדחי _____ יא. חלפי _____

תרמילון: שפת, חלוק, זפת, בית הבד, עלו, בני,

עשבים, מהסס, ראה, יעלה, קרה,

דף כ"ג ע"ב - דף כ"ד ע"א

כלי אנפוריא

(א) רבי שמעון בן אלקעזר אומר, כל כלי אנפוריא אינו חייב להכריז: מאי אנפוריא...

1. על שאלת הגמ': "מאי אנפוריא?" עונה רב יהודה בדברי שמואל: " כלים חדשים שלא שבעתן העין".

היעזר ברש"י ד"ה: "שלא שבעתן". וכתוב בלשונך,

א. מה כוונה "שלא שבעתן העין":

ב. מהו נוטריקון:

ג. מהו הנוטריקון של המילה: "אנפוריא":

2. א. הסבר בלשונך את שאלת הגמ': "היכי דמי?"

ב. ענה על השאלה בעזרת תרשים הזרימה הבא:

היכי דמי?		הסבר בלשונך	
מאי הוי?	לשון הגמ'	הסבר בלשונך	לשון הגמ'
	אי דלית בהו סימן		אי אית בהו סימן
	כי שבעתן העין		כי לא שבעתן העין

ג. כתוב בלשונך את תמיהת הגמ': "מאי הוי?"

3. א. באיזה מקרה מעמידה הגמ' את דברי רשב"א (רבי שמעון בן אליעזר)?

ב. איזו תועלת יוצאת בזה שבעל החפץ הורגל בראיית החפץ?

ג. כתוב מהי טביעת עין:

ד. כתוב למי נחזיר אבידה על סמך טביעת עין: _____ מה הטעם:

ו. מדוע לא ניתן להסביר את דברי רשב"א שמדובר בחפץ שיש בו סימן?

4. שני אנשים באו למוצא, וכל אחד מהם אמר למוצא שהחפץ שלו. ראובן נותן סימן, שמעון אומר אני מכיר

את החפץ שהוא שלי, למי ינתן החפץ: _____ מה הטעם:

5. השלם טבלת דברי ר' שמעון בן אלעזר !

סוג האבידה	הדין במקרה של צורבא מדרבנן	הדין במקרה של עם הארץ
יש בה סימן		
אין בה סימן	שבעתן עין	
	לא שבעתן העין	

6. רב יהודה אמר שמואל מגדיר, שתלמיד חכם הוא מי שאינו משנה בדבורו, פרט לשלושה מקרים, היעזר

ברש"י והשלם את טבלת: "בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במליהו":

המקרה	אם שאלוהו	משנו רבנן ואומרים	הטעם
א			
ב			
ג			

--	--	--	--	--

7. הגמ' מבררת איזו תועלת יש לנו בדברי רב יהודה אמר שמואל. כתוב את שאלת הגמ': _____
 8. מר זוטרא מסביר את התועלת בדברים אלו, כתוב בלשונך את דברי מר זוטרא: _____

9. לסיכום הנושא הגמ' מביאה מעשה שאירע אצל מר זוטרא חסידא. השלם: _____
 ממר זוטרא _____ נגנבה _____ של _____ מבעל בית _____.
 מר זוטרא ראה את אחד התלמידים _____ ידיו במעילו של _____ . אמר מר
 זוטרא: זה _____ ! האיש שלא _____ לו _____ חבירו!

תרמילון: איכפת, החסיד, מנגב, הגנב, ממון, כוס, המלון, כסף, חבירו

10. השלם בלשון הגמ':

- א. כוס עשויה כסף _____
 ב. בעל בית המלון _____
 ג. תלמיד _____
 ד. נוטל ידיו _____
 ה. בגדי חבירו _____
 ו. הכריח אותו _____
 ז. הודה _____

11. באר את המילים הבאות !

- א. מאי הוי _____ ב. אי _____ ג. אית _____ ד. לית _____
 ה. בהו _____ ו. נפקא _____ ז. מינה _____ ח. קים ליה בגויהו _____
 ט. מהדרינן _____ י. עבידי _____ יא. אושפיזא _____

תרמילון: מארח (בעל המלון), אם, אין, עושה, יוצא, בהם, יש לנו בו (סומכים עליו),
 מחזירים, מה היה, יש, ממנו